

УДК 7.036:7.091.4](477)

Цитування:

Долеско С. В., Михальчук В. В. Мистецтвознавчий аналіз аукціону Contemporary Discoveries: (аукціонний дім Sotheby's, 2022). *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 4. С. 189–194.

Dolesko S., Mykhalchuk V. (2024). Artistic Analysis of “Contemporary Discoveries” Auction: (Sotheby's Auction House, 2022). *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 4, 189–194 [in Ukrainian].

Долеско Світлана Валеріївна,
докторка філософії з образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації,
доцентка кафедри мистецтвознавчої експертизи
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв,
директорка Центру Української Культури та Мистецтва
<https://orcid.org/0000-0001-6702-5606>
svitlana@dolesko.com

Михальчук Вадим Володимирович,
кандидат мистецтвознавства,
професор кафедри мистецтвознавчої експертизи
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-8560-1846>
mykhalchuk.art@gmail.com

**МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ АУКЦІОНУ CONTEMPORARY DISCOVERIES:
(АУКЦІОННИЙ ДІМ SOTHEBY'S, 2022)**

Метою статті є дослідити участь українських художників в онлайн-аукціоні Contemporary Discoveries від аукціонного дому Sotheby's як реакції на російсько-українську війну. **Методологія роботи** полягає в застосуванні методів аналізу, синтезу та хронологічного і порівняльного методів. **Наукова новизна** роботи полягає в тому, що на основі даних про один із проєктів аукціонного дому Sotheby's вперше комплексно проаналізовано портфоліо учасників з України, описано тематичний вектор їхніх робіт та оцінено їхню інвестиційну привабливість на артринку. На цій основі вибудовано спробу аргументувати зростання статусу сучасного українського мистецтва на тлі воєнного конфлікту. **Висновки.** Сам факт проведення онлайн-аукціону Contemporary Discoveries 2022 р. аукціонним домом Sotheby's ілюструє зростання інтересу функціонерів міжнародного артринку до творчості художників з України. Його підсумки хоч і свідчать про те, що не всі роботи були придбані в межах онлайн-торгів, проте їхнє представлення в проєкті аукціонного дому Sotheby's може урізноманітнити провенанс кожного із цих лотів. Подія відображає тенденції в сучасному мистецтві, позиції якого дозволяють виконувати роль хронікера війни та арбітра на міжнародній сцені, з якої чітко проглядається картина війни росії проти України. Також це є фактом посилення позицій кількох поколінь української мистецької ідентичності у світі.

Ключові слова: українське сучасне мистецтво, аукціон, артринок, виставка, Венеційське бієнале.

Dolesko Svitlana, PhD of Fine art, Decorative Art, Restoration, Associate Professor at the Department of Art Expertise, National Academy of Culture and Arts Management, Director, Centre of Ukrainian Culture and Arts; Mykhalchuk Vadim, Candidate of Art History, Professor at the Department of Art Expertise, National Academy of Culture and Arts Management

Artistic Analysis of “Contemporary Discoveries” Auction: (Sotheby's Auction House, 2022)

The purpose of the article is to study the participation of Ukrainian artists in the Contemporary Discoveries online auction by Sotheby's, as a response to the russian-Ukrainian war. **The research methodology** consists in the application of analysis, synthesis, and chronological and comparative methods. **The scientific novelty** of the study lies in the comprehensive analysis of the portfolios of Ukrainian participants in this Sotheby's project, the thematic direction of their works, and the evaluation of their investment attractiveness in the art market. Based on this analysis, the study attempts to argue for the rising status of Ukrainian contemporary art amid the ongoing military conflict. **Conclusions.** The very fact of holding the Contemporary Discoveries online auction in 2022 by Sotheby's illustrates the growing interest of the international art market players in the works of Ukrainian artists. While not all pieces were sold during the

online auction, their inclusion in the Sotheby's project enhances the provenance of each lot. The event reflects trends in contemporary art, emphasising its role as both a chronicler of the war and an arbiter on the international stage, offering a clear perspective on Russia's war against Ukraine. Furthermore, the auction underscores the strengthening global position of several generations of Ukrainian artistic identity.

Keywords: Ukrainian contemporary art, Venice Biennale, art market, exhibition.

Актуальність теми дослідження. Дослідження українського мистецтва на міжнародному артринку у період 2022–2024 років є багатовекторним процесом. Українські митці, багато з яких перебуває за кордоном в статусі біженців або вимушених переселенців, та колекціонери як амбасадори національної культурної дипломатії, долучаються до колективних виставок та аукціонів, організують персональні проекти. Українські галеристи відкривають інституції за кордоном, вчені у колаборації з представниками гуманітарних наук інших країн досліджують актуальні події та явища в глобальному культурно-мистецькому ареалі. Тема російсько-української війни у контексті національного мистецького сектору говорить про себе у світі. Безумовно, третій рік російсько-української війни приніс втому від неї кожному, хто проживає її, незалежно від національності, паспорту чи місця проживання. Ця тема гостросоціальна, проте в європейських та інших мистецьких колах, поступово витісняється іншими, більш персоналізованими темами. Цей етап, що триває й сьогодні, відповідає укріпленню позицій митців з України за кордоном і їхнім наміром висловитись: «Українське мистецтво – не лише про війну». Така трансформація наративів є цілком закономірною з відносно колективної психології та мистецьких процесів.

Аналіз досліджень і публікацій. Оскільки ця стаття є першою спробою ввести в науковий обіг колективну участь українських митців в аукціоні Sotheby's (2022) – її документальною основою стали матеріали цього аукціону, викладені на офіційному сайті організатора. Серед праць, присвячених реакції мистецтва на російсько-українську війну, їхнього представлення, стану й перспектив сучасного мистецтва в умовах артринку – виділено публікації 2022–2024 рр. М. Кушнарської [7], О. Луковської [8], О. Панфілової й О. Каленюк [12], П. Горностая [5] та інших вчених, як такі, що акцентують на тенденції зміцнення позицій вітчизняних художників.

З точки зору наукової етики, стрімкий та розмаїтий період превалювання теми російсько-української війни в сучасному мистецтві має бути задокументований в наукових публікаціях на кшталт цієї. У такому випадку виділено аукціон «Contemporary

Discoveries» (2022) як такий, який став опорною точкою для сучасного українського мистецтва на шляху до здобуття високого статусу на міжнародному артринку передусім завдяки авторитету організатора (аукціонного дому Sotheby's) та його концепції допомоги українським родинам, які постраждали від війни.

Метою статті є дослідити участь українських художників в онлайн-аукціоні Contemporary Discoveries від аукціонного дому Sotheby's як реакції на російсько-українську війну.

Виклад основного матеріалу. У перший рік російсько-української війни вся світова спільнота консолідувалась у відповідь на безпрецедентні дії держави-агресора в центрі Європи, які призвели до загибелі сотень тисяч людей та змусили стати вимушеними переселенцями мільйони українців. Мистецтво стало інформаційною зброєю та інструментом культурної дипломатії, демонструючи справжні жахи війни. На цьому фоні зріс інтерес до робіт сучасних художників, фотографів і скульпторів зокрема й з боку колекціонерів. Було реалізовано проекти, концепцію яких вибудовано на щоденних реаліях війни.

13–19 травня 2022 р. один із лідерів аукціонної справи – Sotheby's – провів традиційний онлайн-аукціон Contemporary Discoveries з метою підтримки Міжнародного комітету порятунку (International Rescue Committee, або IRC) для підтримки сімей, які постраждали від війни в Україні. Організація, яку було засновано в 1933 р. за ініціативи Альберта Ейнштейна, на сьогодні працює в понад 50 країнах світу. IRC розпочала роботу в Україні з перших днів війни. На сайті організації декларується, що IRC разом з партнерами надає грошову допомогу та речі першої потреби нужденним сім'ям, забезпечує захист дітей, вразливих груп і людей з інвалідністю, надає базову медичну допомогу людям у віддалених населених пунктах, психологічну допомогу, реабілітацію, а також роздає лікарські препарати для місцевих лікарень та медустанов [4] зокрема й поруч із лінією фронту (Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Харківської та Херсонської областей). Міжнародна мистецька спільнота не

залишилась осторонь ситуації в Україні, ініціювавши проведення благодійного аукціону. Ініціаторами виступили українські та іноземні художники, артекти й галеристи та артдилер Джеймс Баттервік (James Butterwick), який пожертвував окремі роботи зі своєї колекції. Як зазначила Уранія Діонісіу (Ourania Dionysiou), віцепрезидент IRC, з огляду на те, що внаслідок війни 5 мільйонів українців стали біженцями або вимушеними переселенцями, що є найбільшою кризою переміщення європейського населення з часів Другої світової війни, важливо консолідуватись як глобальна спільнота. За її словами, Sotheby's зумів згуртувати діячів галерейної справи та митців з метою підтримки реакції Міжнародного комітету порятунку на ситуацію в Україні та Польщі (допомога біженцям) в цей вирішальний час. Незадовго до події, Себастьян Фейхі (Sebastian Fahey), керуючий директор Sotheby's, висловив чітку позицію інституції щодо російсько-української війни. За його словами, окрім допомоги постраждалому у війні населенню України, онлайн-аукціон «Contemporary Discoveries» є беззаперечною підтримкою українських художників, які таким чином можуть продовжувати свою діяльність у ці складні часи. І прогнозував, що, оскільки неможливо залишатись осторонь від подій, що відбуваються, тому аукціонний дім Sotheby's і надалі буде використовувати наявні можливості для підтримки постраждалих [4].

У період проведення онлайн-аукціону, у галереї Sotheby's New Bond Street діяла передаукціонна виставка. Серед лотів авторства 28 митців різних поколінь XX – початку XX ст. (Banksy, Glenn Ligon, Marcel Broodthaers, Matthew Monahan, Hiroshi Sugimoto, Philippe Decrauzat, Karel Appel, James Turrell та ін.) – картини, фотографії та скульптури 15 сучасних українських митців, які працюють у різних жанрах та сюжетних напрямках. Було представлено роботи Назара Білика, Миколи Білоуса, Марії Білян, Єгора Зігури, Микити Зігури, Олексія Золотарьова, Оксани Левченя-Константиновської, Павла Макова, Оксани Мась, Рустама Мірзоева, Марії Мусіяки, Євгенія Петрова, Анастасії Тейлор-Лінд, Олега Тістола та Івана Турецького.

Окремі лоти цілком очікувано трансливали нагальну тему війни, тим самим були більш перспективними в контексті продажу на аукціоні. Як-то, робота Марії Мусіяки «Мадонна 2:0», яку при естимейті 2 000–3 000 £, було продано за 2 394 £. В анотації до неї художниця вказала, що постать Мадонни є сучасною жінкою, яка знає свою

ціну та свої наміри. Саме в її руках знаходиться вся влада цього світу, але вона не потребує демонстрації цього та переконання інших в цій силі [1]. Так само як вона піклується про своє дитя, Мадонна може попіклуватися про весь світ. Сучасний контекст мисткиня підкреслила темними окулярами, короткою стильною зачіскою та сережками в мінімалістичному стилі. При цьому вбрання і жовтогогарче тло роботи імітують традицію мозаїки – нарівні з пуантилізмом, це один із художніх прийомів Марії Мусіяки. В очах маляти глядач читає страх, який врівноважується ніжним і рішучим виразом обличчям матері.

Роботу Оксани Мась «Чорна сфера на червоному тлі» при естимейті 8 000–12 000 £ було продано за 10 080 £. Мисткиню, творчу манеру якої позначають експерименти з трансформації мотивів народного мистецтва, Європа шанує вже понад 20 років. Так, у 2011 р. Оксана представляла Україну на 54-й Венеціанській біенале проектом «Post-vs-Proto-Renaissance». Копію Гентського вітваря братів Губерта та Яна ван Ейків було виконано з 12 800 дерев'яних яєць, декорованих в техніці писанкарства в 50 країнах світу. Кожен виріб символізував гріх того, хто його декорував [10]. А у 2013 р. для представлення в межах 55-ї Венеційської біенале, Оксана Мась створила проєкт «Квантова молитва». «Чорна сфера на червоному тлі», так само як і проєкт у 2011 р., складається з фрагментів декорованих яєць, приклеєних на полотно, завдяки чому авторка досягла геометричного візерунка, за мотивами мандали – популярного нині сакрального символу, який використовується під час медитацій у буддизмі. В анотації до лота на інтернет-сторінці аукціону, авторка також наголосила, що лаковане покриття нагадує слов'янську народну ремісничу традицію прикрашених лакованих скриньок. Тут же резюмовано, що і яйце, і сфера є символами, які розуміють люди з різним культурним і релігійним походженням, що робить роботи Оксани Мась зрозумілими для різних народів. Безумовно, такий міжкультурний підхід сприяв продажу роботи.

Ще одним лотом стала робота «Фонтан і ластівки» Павла Макова, представника від України на Венеційській біенале у 2022 р. Її естимейт становив 1 500–2 500 £. Попри те, що вона не знайшла нового власника, проте черговий раз в мистецькому середовищі прозвучали мотиви проєкту Павла Макова «Фонтан виснаження», що вже отримав статус культового. Оскільки проєкт започаткований художником на початку 1990-х в

пострадянському Харкові, який, як і вся країна, шукав дорогу з радянського минулого в новий світ, позбавлений соціальних негараздів епохи. Першу модель фонтану Павло Маков розробив як реакцію на катастрофічну ситуацію в місті в 1995 р., коли воно через масштабну аварію кілька днів перебувало без води [9]. Надалі концепція «Фонтану виснаження» набувала нових сенсів як реакція на суспільні трансформації, так і нових форм художньої виразності. Наприклад, згаданий графічний станковий твір «Фонтан і ластівки», створений вже під час війни, коли рідний митцеві Харків потерпав від масованих ворожих обстрілів.

Оксана Левченя-Константиновська, яка у 2017 р. стала першою україною, що здобула нагороду на London Art Biennale, представила на аукціоні роботу з серії «Колайдер». Художниця, яка у 2016 р. заснувала бренд «OLK MANUFACTORY» з виробництва килимів і гобеленів ручної роботи, за мотивами технік традиційного українського ткацтва, надану на аукціон роботу (естімейт становив 4 000–6 000 £, лот не було продано) описала як таку, в якій завдяки складним геометричним візерункам, скомпоновано науковий і духовний зміст. Попри те, що робота належить до періоду її художніх практик на полотні, демонструє еволюцію переходу Оксани Левченя-Константиновської до іншої площини творчої реалізації – художнього текстилю.

У роботі «Вечір» (естімейт 5 000–7 000 £) Олега Тістола, представника української Нової хвилі та необароко, у центрі композиції, обрамлена бароковими орнаментальними мотивами, фігурує масивна пальма як символ Раю. За словами художника, для нього це дерево завжди було «національним», таким же сакральним, як і ялина [2]. Невипадково ця робота з зображенням пальми належить до серії-присвяті Південному берегу Криму. Робота над нею велася ще з 2007 р., і, як згадує Олег Тістол, і ця робота, і вся серія загалом – про відчуття літа, ятинського узбережжя, відчуття безтурботності під час відпустки. Після анексії Кримського півострова ворожою стороною у 2014 р., додалось відчуття трагічності ситуації та відчуття невловимості Раю, яким зараз для українців є Крим. Ця робота зайвий раз нагадала європейському суспільству про свавілля росії щодо привласнення чужих територій.

Дві роботи Івана Турецького, виконані в постфутуристичній авторській абстрактній манері, що переймає акценти модернізму та зіставляє динаміку кольору та ритмічну геометрію форм, здобули на аукціоні нових

власників. Роботу «Вхід у невідоме» при естімейті 4 000–6 000 £ було продано за 4 788 £. Роботу «Передчуття» – за 5 040 £, що перевищило естімейт, який становив 3 000 – 5 000 £.

В онлайн-аукціоні взяли участь чотири українських скульптори, які впевнено вибудовують свої бренди на міжнародному артринку: брати Єгор та Микита Зігура, Назар Білик та Олексій Золотарьов. На момент проведення події, митці (за винятком Назара Білика) разом із Дмитром Греком, за підтримки Abramovych Art Agency вперше від України готувались до участі в найбільшій у світі щорічній виставці скульптур просто неба – Sculpture by the Sea (Сідней, Австралія, 2022). Їхні роботи були високо оцінені організаторами й відвідувачами [3]. Під час онлайн-торгів за 5 040 £ було продано роботу Микити Зігури «Південна ніч» при естімейті 4 000–6 000 £. Виконана за мотивами скульптур Костянтина Бранкузі як узагальнене жіноче обличчя, водночас подібне до маски спокійного суму, яка проявляє інтимність внутрішнього світу за лаконічним фасадом.

З українського боку було представлено також роботу Анастасії Тейлор-Лінд, англійської фотографки в жанрі документалістики й літераторки, яка з 2014 р. фіксує війну в Україні. У співавторстві з Алісою Соповою мисткиня працює над фотопроектом «5 кілометрів від лінії фронту». Анастасія Тейлор-Лінд розповідає: «Коли я думаю про такі речі, мені стає дуже сумно. Але коли я працюю, завжди нагадую собі, що я лише документую чийсь біль і страждання. До того ж я завжди маю вибір: я можу поїхати додому – у мене є дім, – я можу лишитися там і більше не повертатися в зону бойових дій. А ці люди не мають вибору» [6]. Надана на аукціон фоторобота – один із фотодокументів деокупації містечка Буча на Київщині – зафіксувала для історії трагічні емоції місцевої мешканки, яка разом з іншими містянами, які шукають загиблих близьких (8 квітня 2022) спостерігає за розкопуванням братської могили на території храму Св. Апостола Андрія. Лот було продано за 630 £ при естімейті 500–700 £.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що на основі даних про один із проєктів аукціонного дому Sotheby's вперше комплексно проаналізовано портфоліо учасників з України, описано тематичний вектор їхніх робіт та оцінено їхню інвестиційну привабливість на артринку. На цій основі вибудовано спробу аргументувати зростання

статусу сучасного українського мистецтва на тлі воєнного конфлікту.

Висновки. У перший рік повномасштабної російсько-української війни мова мистецтва черговий раз виявилася зрозумілою для міжнародної спільноти, як і промови політиків, які намагалися покласти край російському свавіллю. Українські художники, фотографи та скульптори безапеляційно заявили про готовність діяти відповідно до правил глобального артринку та формувати його тенденції. Більшість робіт на аукціоні було продано за естимейт або вище нього, але деякі роботи не знайшли нових власників – це є свідченням того, що навіть на благодійному аукціоні лот передусім має попит своєю мистецькою складовою. Водночас ім'я митця має значення для покупця, проте не є вирішальним для покупки. Це добре прослідковується на таких прикладах як робіт Олега Тістола, Павла Макова та Оксани Левченя-Константиновської. Роботи цих авторів, що давно вибудували свій бренд на глобальному артринку, не були продані. Водночас роботи Марії Мусіяки, Микити Зігури, Анастасії Тейлор-Лінд знайшли своїх покупців по вищій межі естимейту або вище нього. Ці лоти об'єднує побудова концепції довкола жіночого образу (матері, сестри, доньки, дружини та ін.). Ймовірно, саме трансформація митцями цього сакрального для кожної людини образу (зрозумілого на всіх континентах, представниками будь-якого етносу) додала цим роботам переваги в очах покупців. Тим більше в деяких роботах образ матері став відправною точкою в рефлексіях на тему війни – вони набули соціально-політичної гостроти. Тож дослідження аукціону Contemporary Discoveries дозволило оцінити можливості українських митців на артринку та сформувало напрям подальших наукових розвідок щодо потенціалу українського сучасного мистецтва в міжнародному контексті у межах вітчизняних та міжнародних аукціонних практик.

Література

1. Maria Musiaka. *Sotheby's*. URL: <https://www.sothebys.com/en/buy/auction/2022/contemporary-discoveries-2/madonna-2-0?locale=en> (дата звернення: 11.09.2024).
2. Oleg Tistol. *Sotheby's*. URL: <https://www.sothebys.com/en/buy/auction/2022/contemporary-discoveries-2/evening?locale=en> (дата звернення: 11.09.2024).

3. Sculpture by the Sea, Ukraine Showcase. *Abramovych Art*. URL: <https://abramovych.art/exhibitions/view/105> (дата звернення: 11.09.2024).

4. Sotheby's auction to support families impacted by the crisis in Ukraine. *Artdaily*. URL: <https://artdaily.com/news/146284/Sotheby-s-auction-to-support-families-impacted-by-the-crisis-in-Ukraine> (дата звернення: 11.09.2024).

5. Горностаї П. Мистецтво в подоланні колективно травми війни. Простір арттерапії: мистецтво відновлення психічного здоров'я в часи війни: матеріали XX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (31 березня – 2 квітня 2023 р.) Київ: ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2023. С. 19–22.

6. Козар О. Десять знакових світлин з війни Анастасії Тейлор-Лінд. *Bird In Flight*. URL: <https://birdinflight.com/profesiya/desyat-znakovih-foto-z-vijni-anastasiyi-tejlor-lind.html> (дата звернення: 14.09.2024).

7. Кушнарєва М. Українська культурна дипломатія під час війни: досвід, проблеми, перспективи. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені ВІ Вернадського*, 2023. № 67. С. 35–53. DOI: <https://doi.org/10.15407/np.67.035>.

8. Луковська О. Виставкова діяльність українських митців у час війни. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2022. № 42. С. 21–27. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpm.k.vi42.553>.

9. Масенко В. «Фонтан виснаження». Що означає робота, яка представляє Україну на Венеційській бієнале. *Village*. URL: <https://www.village.com.ua/village/culture/art/321581-ukrayinskiy-proekt-pro-visnazhennya-na-59-y-venetsiyskiy-bienale> (дата звернення: 11.09.2024).

10. Мась Оксана. *Art Ukraine Gallery*. URL: http://artukraine.gallery/au_author/%D0%BC%D0%B0%D1%81%D1%8C-%D0%BE%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B0/ (дата звернення: 12.09.2024).

11. Міжнародний комітет порятунку (IRC) в Україні. *International Rescue Committee*. URL: <https://www.rescue.org/resource/mizhnarodniy-komitet-poryatunku-irc-v-ukraini> (дата звернення: 13.09.2024).

12. Панфілова О. Г., Каленюк О. М. Просування сучасного українського мистецтва в умовах арт-ринку. *Українська академія мистецтва*. 2022. № 32. С. 111–116.

References

1. Maria, Musiaka. (n.d.). Sotheby's. Retrieved from: <https://www.sothebys.com/en/buy/auction/2022/contemporary-discoveries-2/madonna-2-0?locale=en> [in English].
2. Oleg, Tistol. (n.d.). Sotheby's. Retrieved from: <https://www.sothebys.com/en/buy/auction/2022/contemporary-discoveries-2/evening?locale=en> [in English].

3. Sculpture by the Sea, Ukraine Showcase. (n.d.). Abramovych Art. Retrieved from: <https://abramovych.art/exhibitions/view/105> [in English].

4. Sotheby's Auction to Support Families Impacted by the Crisis in Ukraine. (n.d.). Artdaily. Retrieved from: <https://artdaily.com/news/146284/Sotheby-s-auction-to-support-families-impacted-by-the-crisis-in-Ukraine-> [in English].

5. Hornostai, P. (2023). Art in Overcoming the Collective Trauma of War. Art Therapy Space: The Art of Mental Health Recovery in Times of War: Proceedings of the XX International Interdisciplinary Scientific and Practical Conference (31 March – 2 April 2023). Kyiv, 19–22 [in Ukrainian].

6. Kozar, O. (2023). Ten Iconic Photos from the War by Anastasia Taylor-Lind. Bird In Flight. Retrieved from: <https://birdinflight.com/profesiya/de-syat-znakovih-foto-z-vijni-anastasiyi-tejlor-lind.html> [in Ukrainian].

7. Kushnariova, M. (2023). Ukrainian Cultural Diplomacy during the War Time: Experience, Issues, Prospects. Proceedings of the Vernadsky National Library of Ukraine, (67), 35–53 [in Ukrainian].

8. Lukovska, O. (2022). Exhibition Activities of Ukrainian Artists in Time of War and about War.

Ukrainian Culture: Past, Present, and Future Development, (42), 21–27 [in Ukrainian].

9. Masenko, V. (2022). “Fountain of Exhaustion”. What Is the Meaning of the Work that will Present Ukraine at the Venice Biennale. Village. Retrieved from: <https://www.village.com.ua/village/culture/art/321581-ukrayinskiy-proekt-pro-visnazh-ennya-na-59-y-venetsiyskiy-bienale> [in Ukrainian].

10. Mas, Oksana. (n.d.). Art Ukraine Gallery. Retrieved from: http://artukraine.gallery/au_author/%D0%BC%D0%B0%D1%81%D1%8C-%D0%BE%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B0/ [in Ukrainian].

11. International Rescue Committee (IRC) in Ukraine. (n.d.). Retrieved from: <https://www.rescue.org/resource/mizhnarodniy-komitet-poryatunku-irc-v-ukraini> [in Ukrainian].

12. Panfilova, O. H., & Kaleniuk, O. M. (2022). Promotion of Contemporary Ukrainian Art in the Conditions of the Art Market. Ukrainian Academy of Art, (32), 111–116 [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 02.10.2024
Отримано після доопрацювання 04.11.2024
Прийнято до друку 12.11.2024*